

Semináře - Právo

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

Listina základních práv a svobod

- × je součástí ústavního pořádku České republiky
- × platí pro všechny bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, náboženství ...
- × obsahuje 6 hlav
- × 44 článků

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

- ✘ Listina začíná preambulí. Další text je rozdělen do hlav a dále na články.
- ✘ Hlava první - obecná ustanovení
- ✘ Hlava druhá - lidská práva a základní svobody
- ✘ Hlava třetí - práva národnostních a etnických menšin
- ✘ Hlava čtvrtá - hospodářská, sociální a kulturní práva
- ✘ Hlava pátá - právo na soudní a jinou právní ochranu
- ✘ Hlava šestá - ustanovení společná

PREAMBULE

- ✘ V preambuli se Federálního shromáždění odvolává na:
- ✘ neporušitelnost přirozených práv člověka, práv občana, svrchovanost zákona, obecně sdílené hodnoty lidství a demokratickou a samosprávnou tradici „našich národů“
- ✘ trpké zkušenosti z dob, kdy lidská práva a základní svobody byly „v naší vlasti“ potlačovány, a naději na zabezpečení těchto práv společným úsilím svobodných národů
- ✘ právo českého národa a slovenského národa na sebeurčení
- ✘ odpovědnost FS vůči budoucím generacím za osud veškerého života na Zemi

CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

× nezadatelnost

× nezcizitelnost

× nepromlčitelnost

× nezrušitelnost základních práv a svobod

OBEČNÁ USTANOVENÍ

- ✘ Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.
- ✘ Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.
- ✘ Každý má právo svobodně rozhodovat o své národnosti. Zakazuje se jakékoli ovlivňování tohoto rozhodování a všechny způsoby nátlaku směřující k odnárodňování.

ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY

- ✘ Právo na život, nepřípustnost trestu smrti.
- ✘ Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.
- ✘ Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.
- ✘ Osobní svoboda je zaručena.
- ✘ Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

POLITICKÁ PRÁVA

- ✘ Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.
- ✘ Petiční právo je zaručeno
- ✘ Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno.
- ✘ Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích
- ✘ Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců

PRÁVO NÁRODNOSTNÍCH A ETNICKÝCH MENŠIN

- ✘ Občanům tvořícím národní nebo etnické menšiny se zaručuje všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat a přijímat informace v jejich mateřském jazyku a sdružovat se v národnostních sdruženích.
- ✘ Občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též
  - ✘ a) právo na vzdělání v jejich jazyku,
  - ✘ b) právo užívat jejich jazyka v úředním styku,
  - ✘ c) právo účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.

HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ PRÁVA

- ✘ Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.
- ✘ Zaměstnanci mají právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky. Podrobnosti stanoví zákon.
- ✘ Rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona. Zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena.
- ✘ Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.

PRÁVO NA SOUDNÍ A JINOU OCHRANU

- ✘ Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.
- ✘ Každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.
- ✘ Každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.